

2 Pita

¹ I asēta, Yesu Kerisoné ama kutó dirōpóló doteyale *aposel* whj Saimon Pitané dapó. Yesu Keriso ąta mo Kótótóró bitu, dą aluyaqsóró tao su betere whjpó. Téru, ama ere mo donoi ala sya furaalu, mo doasi ke bole beta kaae kisipa tiki tiratere ala dámokélé, diámokélé matepa salepó.

² Kótóró dą teteróló kaae tare whj Yesutamo diriyóló kisipa dereteiné, atimaamoné erótú betere hamokoróló hâle tao sere alaró hossaa muni deyóló dua betere alatamo mo turó dią tuámó mulópóló yae.

Kótóné ą beterepaae ape ere fo diriyóló kisipa muae

³ Kótó sya fóló ama ala eróturaalu, fea ala yayá yaqsóró ama doasi fotokoné dąpaae mo suró beterapó. Ti aita, ama kae ere dęro wisi alatamo fānu, dąpaae ape yale seké ą kisipa deté fole betené su beterapó.

⁴ Ai doasi fotokoi ala dąpaae eróturaalu, etei kaae bete mole alarape diąpaaekélé eraalopóló muló beterapó. Ai eraalopóló ere fo wosóló, dąné tué tiki tiratepa, ti Kótó ą tuámó ere ala wisinaaletóró dąpaae tokó melóo, i haemó betó mole so whjrapené ekélé yóló hoko du betere sonaalei dowi ala dąpaae tokó meni yóo, yaalopó.

⁵ Atéró doasi ala ere betené, diaaq tué tiki tiró betere ala tómó beleróló wisi ala mo keteké buóló du beta. Ai wisi ala tómó, Talené ama bete mole fo diriyóló tué yae.

6 Ai ala tómó, tó tикинé ekélere ala yaqsóró teteróló kaae tawae. Ai ala tómó, sekei ala wapakélé häle beletétóró fu betae. Ai ala tómó, Kótó tuámó ere ala wisi suróló du betae.

7 Ai ala tómó, diaaq ne no koleturaalu, hossaa muóló betae. Ai ala tómó, mepaae so whj̄ kolené sukóló hossaa mo turóné yaala sókó fu betae.

8 Ti ai alarape dią tuámó muluraalu fakeraté fu betepa, ti dą teteróló kaae tare whj̄ Yesu Keriso tué deté faalopó. Atéruraalu, dią häle bitini, Talené ala eraté fóló, dią tuámó mo du wisi woleyaalopó.

9 Tépatei, mepaae whj̄ tuámó ai alarape munipa, ti mepaae bete mole ala ama diriyóló kilini, kele dilikirapó. Atéru, ama take yale dowi ala Talené fokóló kemeró beteretei kisipani, mo ti kisipa keteró beterapó.

10 Atérapa yálo no nerape-ó, diąta Kótóné ama sókó su yóló ą beterepaae ape yale so whjtamo betámó biturapa, diaaqtet hotowayóló kelae. Ti noatepae, diaaq ai alarapetamo deté fu betepa, ti dią dée nóló haepaae derepéni, mo diriyóló bitiré faalopó.

11 Atéró bitiré furaalu, dą aluyaqsóró tao sale whj̄ Yesu Kerisoné ama mo ti mole ala teteróló kaae tare tuámó dią baterópóló, ama mo hękesetamo wisiyóló dape saalopó.

Kótóné kóló whirapené asere fo

12 Kale bete mole mo fo diąné wosóló diriyóló tué yóo, diąpaae yae yóló bope yale alarapekélé diaaq tué yóo epatei, kisipa keteni tué yó tanópóló diąpaae yaairetei ę hóni, häle yó tawaalopó.

13 È sukqairalaú kapala asiri haemó i daale mo tikita, kuti be fisikaai kapala asiri tenure kaae, è i haemó kapala beterapó. È sukqai hale bitutei, yalo i bope yale alarape diaaq kutiri tuamó hale muó tanópoló momó du momó du deretei, mo dono dapóló kisipa mutapó.

14 Ti noatepae, dà teteróló kaae tare whí Yesu Kerisoné ępaae ya betere kuti be mo felekemó fisikaai dapóló, hakeamó yó maletei yalo kisiparapó.

15 Yalo mió i du betere forape è sukitikimó dijané kisipa keteni, tué yó tanópoló è doasi keteké buluraalu, aséró fotamo diapaae i du betere ape.

16 Ti dà teteróló kaae tare whí Yesu Keriso ą doasi fotokötamo waalopóló, djané diapaae yó melale fota djané kekeme nóló hale dolqa fo kaae inipó. Ama mo kae ere ala wisinaletóró djané kelené mo kelaletei diapaae yalepó.

17 Ti Alima Kótóné ama mo kae ere dë wisinaale tuamó naalema betepa kolóló, i fo yalepó. “Ata, yalo hosaa mo turó mole naale ai ape. Ama du betere alamó è mo doasi hëkesené sukutu beterapó,” erapó. Alimané ai fo yaleteiné, ą tuamó mo kae ere dë hakearóturaalu, ą doasi doi mulatere ala yalepó.

18 Ai fota, ama kae ere hasi fosómó dà Yesutamo bituraalu, hepen bemó Kótóné ai fo deretei mo djanétóró wosalepó.

19 Ai hasi fosómó yale fo woseturaalu, take betale Kótóné kóló whírapené yale fo Yesu tuamó mo dokonatapóló djané mo diriyóló kisiparapó. Diliki tuamó déró betere sá deyó taru ere kaae, diaaq kisipa ai kóló whírapené ere fopaaetóró

muló bitu, dijané hosaa tuamó be døyó hotu dere kaae yoo, hığka døyó tare höre koloo yaaipatei, ti ai eró betere alapaaetóró kelené kikéyóló kaae tapa mo wisirapó.

²⁰ Ai deté wale forape tómó, me doasi bete mole dirii fokélé i dapa wosae. Kótóné ama kóló whírapené yale fo ase tuamó moletei, atima kisipané kekeme nóló inipó.

²¹ Atimané yale fota, mo whíné kisipa sya furáalu kaaróló ini, Dëi Kepe Wisiné kale kóló whírape fotokóratepa, so whípaae Kótóné fo i ape yóló yó maaté kwęyalepó.

2

Kemeratere be dëmó so whí dilikóló kópaae falatere whírape mo ti dowi kwia saalopó

¹ Téyaletei, atéyale alimó Kótóné fo yó matere kóló whírape nisi yópóló kapala fo yó matere kóló whírapekélé beterepó. Téyale kaae, mió dia tuamókélé atéró kapala fo yó matere whírape betaalopó. Ai whírapené Talené fo yó matere aoyóló, so whí dilikóló doraaire fotei yó melaalo ai ape. Téturaalu, atima dupu yale sekéné atima teteróló kaae tapatei, atima Talené dupu yóló teteróló kaae tanipó yaalo ai ape. Atétere betené atima kwia móituraalu, dóló aluraaire tü atimanétei aletu beterapó.

² Atimané ai du betere mo sonaalei ala dia mepaae so whíné sya fóló yaalo ai ape. Atéremó, mepaae belamó häle betere so whíné mo bete mole fo sya fole ala faleyaalopó.

3 Atéró kapala fo yó mótu betere whịrapené diaaq qla qla saairaalu, dią dilikóló kapala seraai fo atimanétei kekeme nóló yaalo ai ape. Atimané atei kaae yale dowi alamó, atima fea só deróló mo ti doraairaalu Tale ą noke fini, kwia melaai ama taketi taleyóló muló beterapó.

4 Ti noatepae, *ensel-rapekélé* dowi ala depa Kótóné kôle duraalu bokó sini, dowi kwia saaire dolopaae taae deralepó. Aita hález mei, Talené ama taleyaaire be dę sókó waai teópa kaae taru, dowi diliki tuqmó bitiré fu beterópóló, mo apaae derepale osono dolomó *dipula* beteró beterapó.

5 Mo take betale so whịrapekélé, Kótóné kôle du-raalu dowi kwia matere ala bokó sóró taarénipó. Kótóné ama mo donoi ala i ape yóló yó mótu betale seké Noaró mepaae wéikeró so whịtamo betə Kótóné tao sipa kalepó. Téyaletei, ai so whjné Kótóné fo wosóló sya feni dowqae fu betepa, Kótóné mo doasi wéi anóló so whj fea doróló alurélipakalepó.

6 Atéró bitiré fóló, nalo Kótóné Sodom be hluaró Komora be huluatamo siné doló kemeróló, kili alée faralepó. Kótóné ai ala eraleteita, nalo betaaire so whjnékélé ama fo wosóló sya feni dowqae fu betepa, atei kaae kwia melaalopóló tué yópóló eralepó.

7 Téyaletei, Sodom be huluamó betó mole so whj Kótóné dóló aluróturaalu, Lot sinaqsóró ama tao salepó. Ti Lot ąta, mo donoi whj bitu, ątamo betó mole so whjné kae kae du betere sonaalei dowi alaró Talené fo woseni tikitu betere alatamo kil-turaalu, ą hasékəa kisipa mutu felé yóló bitinipó.

8 Ti ątamo betó mole so whjné yaqse ere fo

tukóló, dowi ala dó mió yóló hale yó tapa koloo, dowi fokélé wosoo du betaleteiné, mo donoi ala du betale whij Lot a felé kisipa muni, ama hosaa tuamó deletamo bitiré fu betalepó.

⁹ Até yale ala kilituraalu, dowi ala du betere so whij Kótóné kwia meloo, ama ala erótú betere so whij sekéi alané só deraqsóró tao sóo, dere ala Tale a mo asaru mo donotóró dua dapó. Atéró kwia matere ala taaréni, hale yó taté fóló ama taletere be dëmó sókó faalopó.

¹⁰ Ti ama kwia matere alata, mepaae dowi ala yaai ekéle du betere so whjiró Talené ama téteróló kaae tare aqmó betere hóyóló dowqae fu betere so whjtamo, ti Talené mo doasi hapólui ala erótú betaalopó. Ai ala du betere so whjirape mo halainé atima bopé fakeyóló nene duraalu, Talené ama kae ere dë fáane *ensel*-rape faletu beterapó.

¹¹ Tépatei, *ensel*-rapené bole fotokoné ai kapala fo yó mótu betere whjirapené bole fotoko téteró beterapó. Atére *ensel*-rape Kótóné keletómó mo kae ere dë fáane sekérapené faleyóló só derótimpó.

¹² Ai kapala ala yó matere whjirapené mole tué tikita, mo whjné mole tué tiki kaae muni, mepaae betere əla hupu ó haq atima tué muni hale hóko betó mole kaae, ai whjirapekélé atérapó. Ti na huputa, whjné dóló nöpóló Talené aleyóló beteró beterapó. Ai whjirapené i kale sekérapené bole doasi fotoko bete tué iniruraalu, atima Tale doka doka yóló eratere fo dua dapó. Whjné hale hóko betó mole əla naró huputamo dóló nuku dere kaae, ai ala du betere whjirape Kótóné dóló aluraalopó.

¹³ Aita mepaae so whij dorale alamó, Kótóné

atima kwia melaalopó. Atimané tó tikimó feléyaaire dowi ala ekéleyóló, be dëtamotei hâkeamó du beterapó. Atéró du betere alané, diañamo touyóló bitu əla deyóló nokole sukamó, diaaq doiró du betere wisi alatamo folokoleróló dorótú beterapó.

14 Ai so whírape atima nópu naaire tué muluraalu, me so ó whí kelené kolóló au nukua dapó. Atei kaae dowi ala ekéleyóló du beteretei mo kemekélé ini, hâle yó tarapó. Mepaae whí wisi ala yaaire tué meiyóló, béré so whí dowi ala yópóló, atimané álisóró fua dapó. Mepaae so whí dilikóló wisi wisi əla sua yaleteiné ai ala atima mo asarapó. Ai ala du betere whírape ti Talené mo doróló mokoraairaalu, tukóló muló beterapó.

15 Ai whírapeta, kale Beor naalema Balam dowi hóko ala duraalu doasi *moni* saai ekéle du yale kaae, atimakélé donoi tū taaróló kópaae felepó.

16 Ti Balam ə tū tuámó keyaa fole whí kaae fu betepa, ə faqósóró sesé duraalu, ama *donki* hupunétei mo whíné fo kaae yóló ə foné sipakalepó. Atéyaleiteita, Balam-né ama yale dowi ala hâkearótú yalepó.

17 Ti ai whírapené du betere alata, mo fole wéi dikjtu dere kaae yóo, dirii suka dere alimó sâkó dilikitepa hali waai dapóló whírape hëseke yóo du betepatei, beséné hali kaepaae sóró fu dere kaae atimané dere alakélé atérapó. Atétu betere whírape atima diliki tuámó mo ti betó tanópóló, Talené tukóló muló beterapó.

18 Ai whírape atima me bete munipatei, wisi ala dapóló atimatei doi sóró horóló, bopé faketu

beterapó. Kapala ala tuämó betó mole so whjtamo touyóló betaletei, mo dótitóró ai ala taaróló wale so whj tó tikiné ekélere ala sya foló dowi ala yópóló, ai whjrapené atima kapala dilikóló ąlisó fulapó.

19 Ai whjrapené mo so whjpaae dąné dere fotamo diaaq wosóló sya fupa, ti dią mené kutó diratere so whj betaalo meipó du beterapó. Ai fo du betere whjrape atimatei, mo sonaalei dowi alané wae sóró kutó diratere whj beteró beterapó. Mepaae whjtamo me alané ą teteróló kaae taru ąlisóró kutu betepa, ti ą ai alané wae kutó diratere whj ai betere ape.

20 Téru, mepaae so whj i haemó mole mo sonaalei dowi alané dokóló muló betepa, dą aluyaqsóró taosóró teteróló kaae tare whj Yesu Keriso tué yaleteiné, atima teraayóló hale beteralepó. Atéretei taaróló, take du betale dowi alapaae momótamo fesaae fupa, ti mió betere alané take betale ala teteróló ą mo ti dorótú beterapó.

21 Mepaae so whj Talené ala eróturaalu, donoi tų sya feni hale hoko betepa, ti dorapó. Tépatei, mepaae so whjpaae Kótóné ama yae yóló kae muló betere fo wisi mené atimapaae yó matepa tué yóló, donoi tų sya feletei taaloo, kale fo wisikélé hale ąla kaae taae faloo depa, ti ai so whj atima betere ala mo turó dorótú beterapó.

22 Ai so whjné du betere alata, i mara mole fo tamoné suratapó. “Yuwiné ama soraaitai momó nukua dapó,” Me i fokélé erapó. “Hupu biki biki epa mené ą węi fokoteretei momó fesaae fóló biki

biki dua dapó,” erapó.

3

Tale waaire be dę

¹ Yälo mo hosaa mole no nerape-ó, mió yalo diapaae tamo dakeróló i asę dere ape. Folosóró yale aséró mió i dere asętamota, diané kutiri tuämó wisi ala yaaire tué häle muó tanópóló, diaaq kisipa disiróturaalu, dapó.

² Ti häle meipó. Kótóné take mo kae beterale koló whjrapené yale foró, dą alu yaqsóró tao sóró teteróló kaae tare sekéné ama *aposel whjrapepaae* yae yóló yó melale fotamo, diaaq kisipa keteréni, tué yó tanópóló dapó.

³ Yälo diapaae folosóró dere fota, nalo kemetera alimó tó tикиné du betere dowi ala sya furaalu, Tale faletu betere so whj wóló, Talené ala eratere so whj faleyaaalopó.

⁴ Téturaalu, atimané etei kaae fo yaalo ai ape. “A, waalopóló, tukóló muló betere fo-a metéli yaaloé? Dąné ayarape sukale alimótei kaae sóró wóló, Kótóné ama kaarale ąla ąla fea me ala kae ini, kale alatórō häle erapó,” yaalopó.

⁵ Tépatei, folosóró Kótóné ama foné saró haetamo kaarélipakalepó. Kótóné hae aleturaalu, węi tuämó hae sókó holae depa, węi betapaae maane fóló, hae sókó holipakalepó.

⁶ Ai alimó ere hae tikiró ąla ąlatamo fea Talené ama fonétei belere węi anóló dorae depa, mo dorélipakalepó. Ai yale ala fea atimané tuérutei, dowqaae fóló ai fo sisópaae erótú beterapó.

7 Ti Kótóné ama əla əla kaarale fonétei, mió i alimó ere şaró haetamokélé siné doló aluraalopóló tukóló muló beterapó. Tétu, Kótó tuéni hóróló betó mole so whjékélé, Talené taleyóló kwia mótu siné doló aluraaire be də sókó wópóló, əla əla kaarótú yale kaae, ai fonétóró däle mulóló, kaae tarapó.

8 Térapa, yało hosaa mole no nerape-ó, i ala betə kisipa keteréni, diaaq kutiri tuämó muó tanópóló yae. Talené ala eróturaalu, 1000 ba fo kolósu, betə be də kolósu depa, me ala kae ini, mo betə alatóró erapó. Kótóné ama keletepa 1000 ba fota, betə be də kaae aqrapó.

9 Mepaae so whjné kisipanéta, Talené ama eraalopó yóló mulatere ala kese kese dere nisi dapó. Ti əta atéró kese kese dumí, so whj mo betákókélé aluyaqsóró kisipa mutu, diaaq du betere dowi ala taaróló, fea ə beterepaae wópóló, ama dua kaae taté fu beterapó.

10 Téretei, Tale ə momó fesaae waaire be dəta, əlémi nokole whj wou dere kaae yaalo ai ape. Şaró şamó yó mole əlatamo aluróturaalu, doasi be sapalaa hale kaae yóo, haeró haemó yó mole əla əlatamo fea siné doló kemeróo, yaalopó. Téturaalu, i haemó yó mole əlakélé fea siné doló kemeróló, hae tiki mo haleraalopó.

11 Ti əla əla feata atéró aluraalopa, diə noa kaae so whj betaai kisipa mute? Ti diəta, Kótóné ama mo kae beteró betere so whj ereteiné ama ala erótú betepa mo wisirapó.

12 Diə atéró mo kaae so whj bitu, Kótóné tukóló muló betere be də kelenée yóló keteké butu betere alané, Tale waaire be də hapale felekeratapó. Atétere be dəmō, şamó ere əlaró i haemó yó mole

dirii ḥla ḥlatamo, mepaae siné doló wēi kaae alée faraalopó.

¹³ Téyalotei dāta, Talené ama haeró sātamo kisi kae aleyaalopó ere fo tué muturaalu, ai donoi ala mole be kelaai dapóló ketekētamo kaae taté fu beterapó.

¹⁴ Atérapa, yālo hosaa mole no nerape-ó, diāta ai alarape kelaai kaae tarapa, Tale tuāmō bitu, me só deraaire ala ó haletere ala ini, ama bōe firó betereteiné, ḥtamo betāmō betaai kisipa mutu, ketekē buóló mo dua betaes.

¹⁵ So whj atimané du betere dowi ala taaróló, Tale ḥ beterepaae wópóló ama kaae taté fu betereteita hāle mei, so whj aluyaqsóró tao saairaalu kaae tarapó, kisipa muuae. Ti i fo kaae, dānē hosaa mole no Pol-paae Kótóné fosó fosói kisipa matepa amakélé asērapó.

¹⁶ Pol-né so whjpaae dotonale asémó me fo kae ini, yālo i du betere fo kaaetóró erapó. Ama yale asērape tuāmō mepaae ere fo bete tué yaaire mo hapólurapó. Mepaae mo kōló kōlōre so whjró Talené ala tuāmō diriyóló bitinire so whjtamóné, Kótóné mepaae asē tuāmō ere fo wérótú dere kaae, Pol-né asēre fokélé atimané bete tokóló donotóró yó meni, wérótú beterapó. Atétere alané atimatei doraaire tū aletu beterapó.

¹⁷ Térapa, yālo hosaa mole no nerape-ó, i ala yaalopóló bope yale ala diaaq wosóló ai tuérapa, Kótóné tukóló muló betere fo aqmó bitinire so whj kópaae fu betere alané diā qalisóró faqsóró, mo hotowaró kaae tawae. Ti noa yaqsóró meipó. Diā Kótóné ama bete mole ala tuāmō mo diriyóló beteretei taaróló, haepaae derepaqsóró dapó.

18 Tépatei, dą aluyaqsóró tao sóró teteróló kaae tare whj Yesu Kerisoné hamokoróló hale tao sere alaró ą kisipa deté fole alatamo dią tuamó mo ti fakeraté fu betae. Mió i betere alimókélé, take betaaire alimókélé, ama doi hale muó tanópóló, sóró horótú betae! Mo kée, téyópóló yae!

**Yesu Kerisoné So Whi Tao Sere Kisi Fo Wisi
The New Testament in the Falopa Language of Papua
New Guinea**

copyright © 2005 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: (Falopa)

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2009-10-31

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 18 Mar 2025 from source files dated 31 Aug 2023

0102a9df-173c-5a64-b766-14ab67a86105